

S JEŽÍŠEM NA HOŘE

Projekt Diecézního katechetického centra v Brně pro dobu postní
s přesahem ke 2. neděli velikonoční, rok 2020, nedělní cyklus A

Cíl projektu

Projekt je vhodný pro farnosti i pro rodiny a klade si za cíl prohloubit vnímání Písma svatého jako živého Božího slova, které promlouvá ke každému člověku. Jeho snahou je přiblížit obsah osmi Ježíšových blahoslavenství a motivovat účastníky k tomu, aby se pokusili ve svém životě blahoslavenství uskutečňovat. K témuž mimo jiné vybízí i papež František ve své apoštolské exhortaci *Gaudete et exsultate*, a nově od 29. ledna 2020 také v cyklu svých středečních katechezí, které je možno sledovat prostřednictvím České sekce Rádia Vatikán (<<https://www.radiovaticana.cz/>>) nebo na webu <<https://cirkev.cz/>>.

Provedení

Pomůcky:

- nástěnka, na níž bude umístěn
 - obrázek učícího Ježíše (obrázek lze stáhnout z našeho webu a vytisknout)
 - motiv hory – nakreslit nebo vytvořit z šátků či z papíru (krepového, balicího...).

Horu a učícího Ježíše lze ztvárnit místo nástěnky prostorově (horu vytvořit např. z polystyrenu, k postavě Ježíše lze využít postavičku Českého katolického biblického díla – kdo má k dispozici);

- symboly blahoslavenství (ke stažení na webu).
- „knížičky“ s předsevzetími – 8 druhů lístků s texty pro každý týden (ke stažení na webu);
- košík na „knížičky“ – umístíme k hoře Blahoslavenství;
- postavičky vystřižené z papíru k připevnění na „horu Blahoslavenství“ (ke stažení na webu); umístíme k hoře Blahoslavenství rovněž do košíku nebo krabičky;
- materiál k připevnění postaviček (lepidlo, špendlíky, párátko – dle druhu postaviček).

Postup:

V kostele bude od Popeleční středy umístěna „hora blahoslavenství“ s učícím Ježíšem. Každou neděli se do blízkosti „hory“ umístí symbol jednoho blahoslavenství. Je možné symboly postupně přidávat, nebo k nástěnce/hoře umístit vždy pouze jeden symbol, který je aktuální pro daný týden (záleží na velikosti konkrétního prostoru a celkovém uspořádání).

Po mši svaté si mohou návštěvníci bohoslužby připevnit na „horu“ jednu postavičku, která symbolizuje jejich ochotu naslouchat Pánu Ježíši. Rovněž si mohou vzít z připraveného košíku „knížičku“ s předsevzetím a celý týden se ho pak pokusit dodržovat či plnit. Na „knížičkách“ jsou tři druhy předsevzetí: pro malé děti (předškolní), školáky a dospělé. Pro každý týden je připravena nová sada „knížiček“, která se vztahuje ke konkrétnímu blahoslavenství. Doporučujeme proto „knížičky“ vytisknout na různě barevné listy, aby se od sebe lépe odlišily. Ve stejné barvě mohou být připraveny i postavičky na daný týden (ale nemusí). Výsledkem společného snažení by měl být obraz Ježíše učícího na hoře, obklopeného zástupem naslouchajících postav. Aktivita bude ukončena o 2. neděli velikonoční, kdy oslavujeme Boží milosrdenství.

Blahoslavenství pro jednotlivé neděle

Řazení blahoslavenství neodpovídá tomu, jak jsou uvedena v Matoušově evangeliu, ale byla vybrána tak, aby nějakým způsobem souvisela s tím, co přináší liturgické texty dané neděle.

1. neděle postní	Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny.
2. neděle postní	Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.
3. neděle postní	Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.
4. neděle postní	Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království.
5. neděle postní	Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni.
6. neděle postní (Květná)	Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví.
Slavnost Zmrtvýchvstání Páně	Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království.
2. neděle velikonoční	Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství.

Náměty pro jednotlivé neděle

„Blahoslavenství jsou osobním průkazem křesťana,“ říká papež František (*srov. Gaudete et Exsultate*, 63). Proto si je budeme po celou dobu postní až ke 2. neděli velikonoční připomínat. Každou neděli si představíme jedno blahoslavenství a v následujícím týdnu se pokusíme podle něho žít.

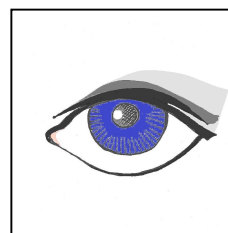
1. neděle postní: „Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny.“ (Mt 5,9)

Inspirace pro katechezi: V dnešním evangeliu (*Mt 4,1-11*) čteme, jak je Ježíš pokoušen na poušti. Dábel ho chce odvést od jeho poslání a předkládá mu příjemné požitky tohoto světa jako záruku štěstí. Je to však jen falešná představa. I my v dnešní době máme přístup k mnoha věcem, které se tváří jako zdroje štěstí, ale vedou nás k soustředění se na sebe. Zdroj štěstí však není v tom, že budou uspokojeny všechny naše potřeby. Ježíš nám odhaluje, v čem štěstí opravdu spočívá. Pravidla pro šťastný život shrnul ve svém *horském kázání* do osmi blahoslavenství. Najdeme je v Matoušově evangeliu v 5. kapitole (*Mt 5,1-12*). Přestože jde o velmi starý text, je to živé Boží slovo, které se dotýká každého z nás. K evangeliu této neděle je vybráno „Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny“. Co to znamená tvořit pokoj? Snažit se o to, aby byly mezi lidmi dobré vztahy. Toho docílíme jenom tak, že bližním budeme projevovat lásku, že je budeme vnímat a respektovat je. Kdo rozsévá pokoj, ten smýšlí o druhých upřímně, nešíří pomlvy a zbytečně nekritizuje, své bližní dokáže ocenit (*srov. Gaudete et exsultate*, čl. 87 a 88). Z evangelia je patrné, že i Ježíši, Synu Božímu, jde o pokoj mezi lidmi a Bohem. Když odolává ďábelským pokušením, stále myslí na svůj úkol, na nás a na naše vykoupení. Buďme proto následující týden i my takoví tvůrci pokoje. Inspirací k tomu nám mohou být lístečky s předsevzetími na tento týden, které najdete v košíku u „Hory blahoslavenství“. Zároveň si na horu můžete připevnit jednu postavičku a rozšířit tak zástup těch, kteří se snaží v Písmu svatém naslouchat Ježíšovým slovům.

2. neděle postní: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.“ (Mt 5,8)

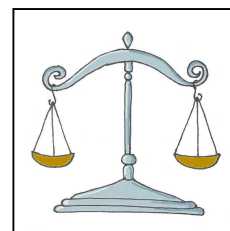
Inspirace pro katechezi: Ježíš vzal Petra, Jakuba a Jana s sebou na vysokou horu, kde byl před nimi proměněn (*Mt 17,1-9*). Apoštolové ho mohli vidět v Boží slávě. Ježíš nám ovšem slíbil, že Boha můžeme vidět i my. Dal nám k tomu i návod: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha“ (*Mt 5,8*). K tomu, abychom viděli, vnímali a poznávali Boha, tedy potřebujeme čisté srdce. Jak si je však udržet? Svět kolem nás nám poskytuje mnoho možností, čím naše srdce

naplnit. Jsme zahlceni informacemi, obrazy, hudbou, požitky... Ne vždy vstupují do našeho srdce hodnotné podněty. Mnohé z nich oslabují naši lásku k Bohu i k bližním, a takovým je třeba se vyhýbat. Často zaplňujeme náš čas tím, co máme rádi. Pokud tedy máme rádi Boha a chceme ho vidět, potřebujeme být s ním. Udělejme si proto zvlášť v tomto týdnu na Boha čas v modlitbě nebo při četbě Písma svatého. I vztah k lidem se tvoří tím, že s nimi jsme a mluvíme s nimi, projevujeme si navzájem lásku a přátelství. To je další věc, o kterou bychom se měli snažit, abychom měli čisté srdce.

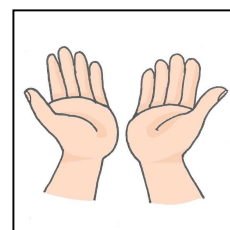
3. neděle postní: „Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.“ (Mt 5,6)

Inspirace pro katechezi: V evangeliu této neděle se Ježíš setkává u studny se Samaritánkou (Jan 4,5-42). Během hovoru, který spolu vedou, vychází najevo, že voda ze studny je sice schopna uhasit žízeň, kterou cítí naše tělo, ale není schopna uhasit mnohem větší žízeň, která je ukryta v lidské duši. Po čem vlastně lidská duše touží? Mohli bychom vyjmenovat mnoho různých věcí. O jedné touze Ježíš mluví i v horském kázání: „Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni“ (Mt 5,6). Co můžeme udělat pro to, abychom se mezi takové lidi mohli počítat i my? Papež František vysvětluje, že nám v první řadě má jít „o spravedlnost pro chudé a slabé“, a také o „věrnost Boží vůli v celém životě“ (srov. *Gaudete et exsultate*, čl. 79). Když nám záleží na druhých – snažíme se pomáhat svým bližním, nejsme lhostejní k utrpení a hájíme pravdu – tehdy toužíme po pravé spravedlnosti. Ježíš, Boží Syn, nás ujišťuje, že tato naše touha dojde naplnění. On se o to zasloužil svou smrtí na kříži a svým vzkříšením. V tomto týdnu se tedy zvlášť věnujme tomu, abychom ve světě rozšiřovali Boží spravedlnost.

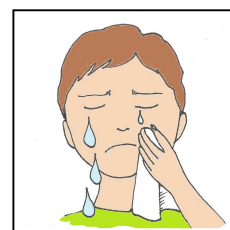
4. neděle postní: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království.“ (Mt 5,3)

Inspirace pro katechezi: V evangeliu této neděle čteme příběh o uzdravení slepého a o jeho obhajobě před farizeji (Jan 9,1-41). Kde vzal nevzdělaný chudobný člověk takovou pohotovost a odvalu, aby před váženými představiteli židovské obce obhájil Ježíše, se kterým se setkal jen jednou? Odpověď nám mohou poskytnout Ježíšova slova: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království“ (Mt 5,3). Uzdravený slepec byl totiž příkladem člověka, kterého lze nazvat „chudým v duchu“. Není to proto, že by nebyl dostatečně vzdělaný nebo že by měl málo majetku. Papež František říká, že chudoba v duchu souvisí s tím, „do čeho vkládáme jistotu svého života“ (srov. *Gaudete et exsultate*, čl. 67). Pokud jsou to majetek, vzdělání, úspěch, zdraví, lidé či naše práce, časem hrozí, že budeme na těchto jistotách závislí, a kdybychom o ně přišli, náš život by se mohl zhroutit. Uzdravený člověk z dnešního evangelia svoji naději vložil do Ježíše, Božího Syna. Proto s ním neotřáslo vůbec nic, ani to, že ho farizeové vyhnali. Zkusme se proto v následujícím týdnu zamýšlet nad tím, co je pro nás v životě důležité a co je naším pokladem.

5. neděle postní: „Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni.“ (Mt 5,4)

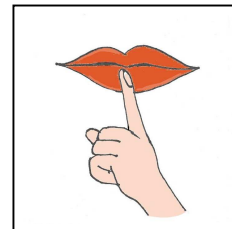
Inspirace pro katechezi: Evangelium této neděle mluví o Ježíšově velikém zázraku – o vzkříšení Lazara (Jan 11,1-45). Na začátku je popisováno utrpení, které prožívala rodina a přátelé nad Lazarovou smrtí. Můžeme zde najít spojitost s Ježíšovými slovy „Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni“ (Mt 5,4). S utrpením se setkáváme i v naší společnosti. Může se týkat přímo nás, našich přátel nebo úplně cizích lidí. Jsou dvě možnosti, jak se k utrpení postavit. Buď můžeme dělat, že utrpení je „tabu“, o kterém se nemluví, nebo můžeme utrpení prožívat společně a navzájem se podporovat. Z Ježíšova postoje jasně vyplývá, že druhá varianta je ta správná. Člověk, který je schopen odevzdat své utrpení Bohu, který soucítí s druhými a sdílí s nimi jejich trápení, získává nakonec od Boha útěchu. Dostává

sílu utrpení nést a být oporou pro druhé (srov. *Gaudete et exultate*, čl. 76). Ježíš jako pravý Bůh totiž opravdu může slíbit, že plačící budou potěšeni. To dokázal i v dnešním evangeliu. Buďme i my v tomto týdnu zvlášť citliví k druhým, nevyhýbejme se pomoci a naše vlastní utrpení svěřme Ježíši.

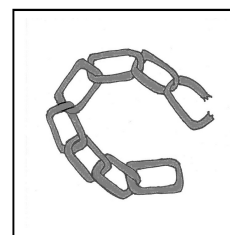
6. neděle postní (Květná): „Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví.“ (Mt 5,5)

Inspirace pro katechezi: Přestože si o této neděli připomínáme Ježíšův slavný vjezd do Jeruzaléma, evangelium popisuje Ježíšovo utrpení a smrt (Mt 26,14-27,66). Během těchto dvou situací můžeme odhalovat význam slov „Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví“ (Mt 5,5). V Ježíšově příjezdu do Jeruzaléma na oslátku vnímáme velký symbol (srov. Zach 9,9), stejně tak i v jeho mlčení před žalobci. Není to však tichost pramenící ze slabosti, ale z pokory, která zná svou cenu a nepotřebuje si nic dokazovat. Doba, ve které žijeme, přeje těm, kdo více mluví, kdo se umí prosadit, udělat si reklamu, pokořit své soupeře. Tichost a pokora se moc „nenosí“. Přesto však příslib o tom, že tiší dostanou zemi za dědictví, platí i pro nás. Když totiž někdo umí ovládat své emoce a dokáže se ke druhým chovat vlídně a s úctou, pročišťuje atmosféru mezilidských vztahů. Rozšiřuje tak kolem sebe dobro, a to nelze ničím nahradit. Pokusme se v tomto týdnu o tichost a pokoru, a uvidíme, jak se naše vztahy promění.

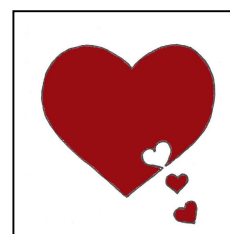
Slavnost Zmrtvýchvstání Páně: „Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království.“ (Mt 5,10)

Inspirace pro katechezi: Dnes si připomínáme radostnou událost, kdy Ježíš přemohl smrt, vstal z mrtvých, otevřel nám nebe a vykoupil nás od hříčů. Tomuto vítězství však předcházelo velké utrpení a vše vypadalo nejdříve jako obrovská prohra. Mnoho bojujících za spravedlnost musí i v dnešní době trpět. Týká se to dětí i dospělých. Sami jsme se už v této situaci možná ocitli. Někdy způsobí problém pouze fakt, že zůstáváme na straně pravdy. Bůh však svůj boj vede jinak, než si představujeme my lidé. Vítězství se často dostavuje takovým způsobem, jaký bychom vůbec nečekali. Velkým povzbuzením jsou proto Ježíšova slova „Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království“ (Mt 5,10). Ježíšovo vzkříšení je pro nás největší zárukou, že když se zde na zemi přidržíme jeho a budeme konat to, co je správné, budeme s ním věčně v jeho království. Zkusme v tomto týdnu vytrvat na straně dobra s vědomím, že Ježíš překonal smrt a že s ním bude překonáno každé zlo. Radujme se tento týden z Ježíšova vítězství, z toho, že je náš Vykupitel a že k němu patříme.

2. neděle velikonoční: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství.“ (Mt 5,7)

Inspirace pro katechezi: V dnešním evangeliu (Jan 20,19-31) slyšíme o tom, jak Ježíš svěřuje apoštolům moc odpouštět hříchy a zanechává jim svého Ducha. Možnost odpuštění, to je krásný důkaz bezbřehého Božího milosrdenství, jehož svátek si dnes připomínáme. Ježíš si ovšem přeje, abychom i my byli milosrdní k druhým. „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství“ (Mt 5,7), čteme v Matoušově evangeliu. Co to znamená? Milosrdenství je snaha pomáhat, ale zároveň i snaha o vzájemné odpuštění. Ve svém jednání máme napodobovat Ježíše, Božího Syna. V jeho jednání máme ten největší příklad.

V únoru 2020 vydalo © Biskupství brněnské, Diecézní katechetické centrum.
Námět připravila © Anna Půlkrábková s kolektivem.
Ilustrace © Anna Sedláčková, Marie Špačková
Tento text a další doplňky jsou ke stažení na <<https://kc.biskupstvi.cz>>.